

Després de 5 sentències contra el runam del Cogulló

Els veïns i ecologistes preocupats pel país hem guanyat als jutjats tots els contenciosos contra el gegantí runam salí del Cogulló, malgrat enfrontar-nos a l'empresa minera Iberpotash, a la Generalitat de Catalunya i a l'Ajuntament de Sallent tots a la vegada i amb recursos evidentment molt menors. El còmput de les sentències és de 0 a 5 a favor de les causes populars, un resultat clamorós, d'escàndol. El motiu de les sentències és igualment d'escàndol: l'evident afectació ambiental dels runams salins de Sallent per falta de restauració i per salinització de les aigües, i els incompliments administratius que han permès aquesta mala situació. (vegeu la [relació de causes al jutjat i sentències](#))

En l'enèsima acció per entorpir, per embolicar la troca, per allargar el tema en comptes d'encarar-lo i per eludir responsabilitats ambientals, Iberpotash i les administracions recorren contra cadascuna d'aquestes sentències. Té algun sentit, més enllà de fer perdre el temps, demanar pròrroga quan es va perdent per 0 a 5?

Sense relació amb Iberpotash, però sí amb l'activitat de la mineria de potassa i sal del Bages, la Generalitat ja s'ha vist abocada a invertir grans sumes per resoldre situacions d'urgència al barri de L'Estació de Sallent, que s'ha hagut d'abandonar per la subsidència del terreny, i al riu Cardener al meandre de la Coromina, que es va haver de desviar perquè s'infiltrava a les mines de Cardona. També han estat les administracions públiques, no pas les empreses causants, que s'han hagut de fer càrrec de la neteja dels fangs miners vessats a Aznalcóllar i dels residus abocats i sedimentats a l'Ebre embassat a Flix. Els grans runams salins d'Iberpotash apunten cap al mateix camí injust de beneficis privats i perjudicis públics, en un temps que les administracions retallen els pressupostos socials.

Portar més i més enllà la disputa als jutjats sobre els runams salins denota una voluntat explícita de mantenir aquesta qüestió, la més gran a Catalunya en matèria de residus i de contaminació d'aigües, al carreró dels casos precedents on tots menys u, l'empresa, sortim perdent. Aquesta actitud podria entendre's d'una empresa beneficiària de recorregut curt, però no d'una empresa solvent i molt menys de les administracions. Què tenen de públic les administracions que actuen així? Poden considerar-se administracions o en són només un simulacre?

L'estat d'indefensió ambiental de la conca del Llobregat davant dels residus miners i de la indulgència de les administracions ha estat denunciat pel moviment veïnal i ecologista i plenament ratificat pels tribunals. Toca a l'empresa i a les administracions canviar d'actitud, si no volen que siguin els tribunals qui els marquin la pauta a seguir.

Des del moviment de rebuig a l'impacte dels residus salins sempre s'ha pretès fer compatible l'activitat minera amb el respecte a l'entorn natural i social. És oportú recordar aquesta premissa fundacional de Montsalat, ara que són més notícia les sentències condemnatòries contra Iberpotash i les administracions que no els estudis del detall de l'impacte ambiental o de les solucions tècniques per corregir-lo.

El punt necessari de trobada només pot ser un pla creïble per solucionar en breu els impactes ambientals dels runams de Sallent i, a més llarg termini, per la seva desaparició i la restauració de l'espai. Per arribar-hi, cal que les administracions deixin de ser el noi dels encàrrecs burocràtics al servei d'Iberpotash; a més del paisatge i de la qualitat de l'aigua de la conca del Llobregat, que no són pas poca cosa a Catalunya, està en joc la raó de ser de les administracions. Des del 1997 Montsalat persisteix en el treball en diversos fronts, entre ells el jurídic que ha aconseguit èxits tan ressenyables, amb els objectius d'analitzar, fer conèixer i corregir l'afectació ambiental de la mineria al Bages. Per aquest objectiu final, que no és altre que el que orienten les sentències recents, Montsalat i el conjunt del moviment veïnal i ecologista hem tingut sempre la mà estesa.